

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, declarat de avocatul Igor Dorfman, în numele inculpatului

*Bordeianu Dan XXXX, născut la
XX XXXX XXXX în or. XXXX, locuitor al or. XXXX, str.
XXXXX XX, ap. XX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

Termenul de examinare
instanța de fond: 02.06.2017 – 10.07.2017,
instanța de apel: 07.09.2017 – 10.10.2017,
instanța de recurs: 05.01.2018 – 31.01.2018.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 10 iulie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Bordeianu Dan a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 2 ani.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Bordeianu Dan, contrar prevederilor Legii nr. 382-XIV din 06.05.1999, cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, care stabilește restricții asupra circulației substanțelor psihotrope, în una din zilele lunii octombrie 2016, acționând în mod intenționat, ilegal, în scopul utilizării personale, aflându-se în regiunea aeroportului din mun. Chișinău, de la o persoană neidentificată de organul de urmărire penală pe nume Dorian, a dobândit substanțe psihotrope obținute în mod artizanal, pe care ulterior, le-a transportat la domiciliul său din or. XXXX, str. XXXXX XX, ap. XX, unde le-a păstrat până la 15.02.2017 în buzunarul unei cămăși, când, în cadrul efectuării acțiunii de urmărire penală în cauza nr.2016048118, percheziției la domiciliu, a fost depistat și ridicat, un pachetel de folie din staniol în care se afla o masă solidă de culoare alb-surie, care conform raportului de expertiză nr. 34/12/2-R-229 din 27.02.2017, reprezintă amfetamin cu greutatea de 0,154 grame, ce se atribuie la substanțe psihotrope artizanale, neutilizată în scopuri medicale.

Conform Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr.79 din 23.01.2006, cantitatea de 0,154 grame amfetamin, se atribuie la cantități mari.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, adică transportarea, păstrarea și utilizarea drogurilor a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.

Referitor la argumentele inculpatului că acțiunile lui se încadrează în baza art. 217 alin. (2) Cod penal și fapta greșit a fost încadrată juridic conform art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, instanța a indicat că acestea sunt neîntemeiate, deoarece conform concluziei raportului de expertiză nr. 34/12/2-R-229 din 27.02.2017, în masa solidă de culoare alb-surie din pachetul de folie de staniol, prezentată la cercetare, care a fost ridicată la data de 15.02.2017, s-a depistat amfetamin, care conform raportului de expertiză nominalizat se atribuie la substanțele psihotrope artizanale, neutilizate în scopuri medicinale.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-77 Cod penal, că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer, anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare.

Sanțiunea prevăzută de art. 217 alin. (3) Cod penal prevede în calitate de pedeapsă închisoare de până la 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

În condițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, prin reducerea cu o treime a limitelor minime și maxime, se stabilește noua limită minimă și maximă a

pedepsei închisorii prevăzute la art. 217 alin. (3) Cod penal, care este de la 3 luni până la 2 ani și 8 luni.

Luând în considerare că inculpatul are un copil minor la întreținere, este angajat în câmpul muncii, la moment nu are antecedente penale, instanța a concluzionat că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Lilia Popa, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice, etnobotanice și psihotrope pe un termen de 5 ani, cu executare.

Apelantul a invocat că pericolul care derivă din comiterea infracțiunii imputate este deosebit de mare, avându-se în vedere faptul că relațiile sociale care au fost periclitate de către inculpați în rezultatul săvârșirii infracțiunii menționate, au adus atingere directă sănătății publice.

Instanța nu a analizat cantitativ și calitativ toate datele, împrejurările care caracterizează atât fapta, cât și pe făptuitor, cu o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele de fapt și de drept ale cauzei.

Or, potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa are ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din părlea condamnaților, cât și din partea altor persoane, iar instanța prin suspendarea executării pedepsei, nu pune în aplicare funcția de constrângere a pedepsei, astfel neîmpiedicând inculpatului să-și continue activitatea infracțională,

Acuzarea a solicitat instanței aplicarea unei pedepse de doi ani închisoare cu executare pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice, etnobotanice și psihotrope, pe un termen de 4 ani. Pedeapsa solicitată de către acuzare a avut drept scop corectarea și reeducarea inculpatului, precum și prevenirea de comiterea a altor infracțiuni, iar pedeapsa aplicată de către instanța de judecată este prea blândă, deoarece nu corespunde personalității ultimului și caracterului faptei săvârșite, ținând cont de pericolul social al infracțiunii săvârșite.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Inculpatului Bordeianu Dan, declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice, etnobotanice și psihotrope pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a reținut că inculpatul anterior, prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28.07.2005, a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. a), art. 192 alin. (2) lit. c), art. 217 alin. (1), 84, 90 Cod penal, la 4 ani închisoare,

cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani. Conform sentinței Judecătorei Fălești din 29.06.2006, a fost încetat procesul penal intentat în baza art. 185/1 alin. (1) lit. e) Cod penal în temeiul împăcării părților. Potrivit sentinței Judecătorei Fălești din 29.06.2006, a fost încetat procesul penal intentat în baza art. 187 alin. (1) Cod penal în temeiul împăcării părților. Prin sentința Judecătorei Fălești din 25.09.2007 a fost condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 400 unități convenționale. Conform sentinței Judecătorei Bălți din 12.10.2011, a fost condamnat în baza art. 217 alin. (2) Cod penal la 6 luni închisoare.

Istoricul infracțional al inculpatului indică că nu a conștientizat pe deplin faptele comise de el, comportamentul lui după pronunțarea sentințelor enumerate, denotă că aplicarea pedepselor non-privative de libertate nu au dus la corectarea și reeducarea lui în sensul respectării legii penale, acesta continuând să comită infracțiuni.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis motivele pe care și-a întemeiat convingerea.

Astfel, modalitatea de executare a pedepsei aleasă în privința inculpatului, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă, urmările prejudiciabile produse, rezonanța socială a acesteia, și personalitatea inculpatului, care se caracterizează ca o persoană care comite sistematic infracțiuni.

Inculpatul poate fi corectat, reeducat numai prin executarea reală a pedepsei închisorii, și anume această pedeapsă are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76-78 Cod penal, că inculpatul s-a căit sincer, a comis o infracțiune mai puțin gravă, anterior a fost judecat de mai multe ori, dar nu are antecedente penale, se caracterizează negativ, are un copil minor la întreținere.

Potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Sanțiunea art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal prevede închisoare de până la 4 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă

în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală se stabilesc noi limite de stabilire a pedepsei: de la 3 luni până la 2 ani 8 luni închisoare.

Totodată, sancțiunea art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal prevede obligatoriu aplicarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, fără a prevedea opțiunea de neaplicare a pedepsei complementare.

Dat fiind că, la caz lipsesc careva circumstanțe excepționale care ar determina posibilitatea de a nu aplica pedeapsa complementară față de inculpat, rezultă că instanța de fond în mod eronat nu i-a stabilit acestuia pedeapsa complementară prevăzută de lege.

5. Avocatul Igor Dorfman a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a menționat că persoana nu poate fi condamnată luându-se în considerație cazurile anterioare de tragere la răspundere penale, în situația în care acesta nu are antecedente penale la moment. De la ultima condamnare au trecut mai mult de 6 ani, acesta și-a ispășit pedeapsa pentru infracțiunile anterioare, inclusiv sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni pentru ultima infracțiune, conform sentinței Judecătorei Bălți din 12.10.2011.

Nu sunt convingătoare argumentele instanței de apel că inculpatul nu a conștientizat pe deplin faptele comise. Astfel, după executarea pedepsei pentru ultima condamnare (din 12.10.2011), inculpatul a făcut concluziile necesare, s-a integrat util în societate, s-a căsătorit (an.2013), are un copil minor pe care îl întreține, s-a angajat în câmpul muncii, activează și până în prezent, prin careva acțiuni ale sale nu a cauzat careva prejudicii intereselor publice sau cetățenilor, se căiește sincer de cele comise.

În afară de aceasta, s-a aflat în stare de arest timp de 5 luni (17.02.2017 - 10.07.2017), până la finele examinării prezentei cauze în instanța de fond.

Plasarea acestuia în detenție, nicidecum nu va influența pozitiv corectarea inculpatului, se va răsfrânge negativ asupra familiei lui și necesității întreținerii copilului minor. Retragerea lui din câmpul muncii va avea și un efect negativ asupra personalității lui, or executarea pedepsei cu închisoare, pentru infracțiuni nesemnificative, nu influențează pozitiv comportamentul persoanei.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont că de prevederile art. 61, 75 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a conchis că în cazul în care inculpatul anterior a mai fost în conflict cu legea, și, cu toate că antecedentele penale sunt stinse, din nou a comis o infracțiune similară, mai puțin gravă, sancțiunea art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal prevăzând închisoare de până la 4 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului de către instanța de fond, în baza art. 90 Cod penal, este o pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, cu persoana lui, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Soluția instanței de apel este conformă și jurisprudenței naționale, potrivit cărei recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate fi valorificată și ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică (*pct. 35, Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16.12.2013, „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești”*).

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4., 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Igor Dorfman, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, în privința inculpatului Bordeianu Dan XXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 februarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco